

**RISALA YA MWENYEKITI WA TUME YA TAIFA YA UCHAGUZI
MHE. JAJI (R) SEMISTOCLES S. KAIJAGE KUHUSU UPIGAJI KURA
KATIKA UCHAGUZI MDOGO WA MAJIMBO MAWILI NA KATA
TATU ZA UDIWANI TANZANIA BARA UTAKAOFANYIKA
TAREHE 9 OKTOBA, 2021**

Ndugu Wananchi;

Wote tufahamu kuwa kesho Jumamosi tarehe 9, Oktoba, mwaka huu, ni siku ya Kupiga Kura katika Uchaguzi Mdogo wa Ubunge na udiwani. Uchaguzi huo mdogo unahusisha majimbo mawili ambayo ni Konde lilipo katika Wilaya ya Micheweni, Mkoa wa Kaskazini Pemba na Ushetu lilipo katika Halmashauri ya Ushetu Mkoa wa Shinyanga.

Uchaguzi huu pia unahusisha kujaza nafasi wazi za udiwani katika kata tatu (3). Kata zinazohusika na uchaguzi huo ni pamoja na Kata ya Vumilia, iliyopo katika Halmashauri ya wilaya ya Urambo, Kata ya Neruma iliyopo katika Halmashauri ya Wilaya ya Bunda na Kata ya Lyowa iliyopo katika Halmashauri ya Wilaya ya Kalambo.

Ndugu Wananchi;

Jumla ya vyama vya siasa vitano (5) vimesimamisha wagombea katika uchaguzi huu na Tume inavipongeza vyama hivyo na wagombea waliojitokeza kushiriki katika uchaguzi huo mdogo. Aidha, vyama hivyo na wagombea wake walipata nafasi ya kufanya kampeni kwa njia mbalimbali kuanzia tarehe 20 Septemba hadi leo. Kwa ujumla kampeni katika maeneo mengi zimefanyika kwa utulivu na kwa kuzingatia maadili ya uchaguzi ambayo Vyama vya Siasa wakiwa wadau wakuu, Serikali na

Tume tulikubaliana kuyafuata. Tume inawapongeza wadau wa uchaguzi na wananchi kwa ujumla kwa kudumisha amani na utulivu. Bila shaka hali hiyo itaendelea kuwepo hadi shughuli za uchaguzi zitakapokamilika..

Ndugu Wananchi;

Uchaguzi huo Mdogo utahusisha jumla ya Wapiga Kura 191,152 walioandikishwa katika Daftari la Kudumu la Wapiga Kura na vitatumika jumla ya vituo 529 vya Kupigia Kura.

Vyama vya siasa vinavyoshiriki katika uchaguzi wa kesho vina vinawajibu wa kuweka mawakala katika vituo vyote vya kupigia, kuhesabu na kujumlishia Kura. Wasimamizi wa uchaguzi wamekamilisha taratibu za kuwawezesha mawakala wa vyama vya siasa kushuhudia mchakato wa uchaguzi.

Wajibu wa mawakala hao ni kulinda maslahi ya vyama vyao na wagombea na wakati wa utekelezaji wa majukumu yao vituoni, wanapaswa kuzingatia Sheria, Kanuni na taratibu za Uchaguzi.

Ndugu Wananchi;

Tume ya Taifa ya Uchaguzi inatumia nafasi hii pia kuvikumbusha vyama vya siasa, wagombea, mawakala, wapiga kura na wananchi wote kwa ujumla kuzingatia mambo yafuatayo:-

- i) Kwa kuwa kesho jumamosi ni siku ya Uchaguzi mdogo wa Ubunge na Udiwani katika majimbo mawili na kata 3, Kampeni za uchaguzi zinahitimishwa leo. Hivyo Vyama vya siasa, Wagombea na wafuasi wao hawatakiwi kufanya kampeni za aina yeyote zaidi ya saa kumi na mbili kamili (12:00) jioni ya leo. Mambo mengine ambayo pia

hayaruhusiwi kufanyika ni pamoja kutumia alama za vyama vya siasa zinazoashiria kampeni kama vile vipeperushi, bendera, mavazi n.k.

- ii) Upigaji kura utafanyika katika vituo vile vile vilivyotumika wakati wa Uchaguzi Mkuu wa mwaka 2020. Vituo vya kupigia kura vitafunguliwa saa moja kamili (1:00) asubuhi na kufungwa saa kumi kamili (10:00) jioni. Wapiga kura watakaouwepo katika mstari muda wa kufunga kituo wataruhusiwa kupiga kura. Baada ya muda huo mtu yeyote hataruhusiwa kujiunga katika mstari wa wapiga kura.
- iii) Katika vituo vya kupigia kura, kipaumbele kitatolewa kwa wagonjwa, watu wenye ulemavu, wazee, wajawazito na akina mama wanaonyonyesha watakaofika na watoto vituoni.
- iv) Watakaoruhusiwa kupiga kura ni wale tu ambao wamo kwenye Daftari la Kudumu la Wapiga Kura kwenye jimbo na kata husika na wana kadi zao za Mpiga Kura. Hata hivyo, Tume kwa kuzingatia masharti ya kifungu cha 61(3) cha Sheria ya Taifa ya Uchaguzi, pamoja na kifungu cha 62(1) cha Sheria ya Uchaguzi wa Serikali za Mitaa, imeruhusu wapiga kura ambao wamepoteza kadi zao au kadi kuharibika kutumia vitambulisho mbadala.

Mojawapo ya kitambulisho mbadala ambacho mpiga kura anaweza kutumia ni; Pasi ya Kusafiria, Leseni ya Udereva au Kitambulisho cha Uraia kinachotolewa na Mamlaka ya Vitambulisho vya Taifa (NIDA). Mpiga kura ataruhusiwa kutumia kitambulisho mbadala iwapo tu; jina lake lipo katika orodha ya Wapiga Kura katika kituo anachokwenda kupiga Kura. Aidha, majina yake yaliyomo katika

kitambulisho mbadala yafanane na yale yaliyomo kwenye Daftari la Kudumu la Wapiga Kura.

- v) Kwa kuzingatia masharti ya kifungu cha 12A cha Sheria ya Taifa ya Uchaguzi Sura ya 343, watakaopiga kura katika uchaguzi mdogo Jimbo la Konde ni wale walioandikishwa katika Daftari la Kudumu la Wapiga Kura la Tume ya Uchaguzi ya Zanzibar (ZEC).
- vi) Katika vituo vya kupigia kura kutakuwepo majalada ya nukta nundu kwa ajili ya kuwawezesha watu wenye uoni hafifu na wenye ulemavu wa kuona kupiga kura bila usaidizi. Kwa wale ambao hawataweza kutumia majalada hayo, wataruhusiwa kwenda vituoni na watu watakaowachagua wenyewe kwa ajili ya kuwasaidia kupiga kura.
- vii) Kwa mujibu wa maelekezo yaliyomo katika Maadili ya Uchaguzi ya mwaka 2020, Wapiga kura watatakiwa kuondoka vituoni mara tu baada ya kupiga kura. Hivyo, Tume inawashauri wananchi kujiepusha na mikusanyiko katika maeneo ya vituo vya kupigia kura.

Ndugu Wananchi;

Vilevile, Tume inavikumbusha vyama vya siasa na wagombea kuhakikisha wanazingatia Sheria, Kanuni na taratibu za uchaguzi. Iwapo kutakuwa na malalamiko yoyote yatakayojitokeza, wahusika wanatakiwa kufuata taratibu za uchaguzi kwa mamlaka husika kama ambavyo imeelekezwa na kuanishwa katika Sheria na Kanuni za uchaguzi.

Kwa upande wake Tume tayari imetoa mafunzo kwa watendaji wakiwemo wasimamizi wa uchaguzi na wasaidizi wao ili kuwawezesha kuratibu na kusimamia uchaguzi kwa ufanisi. Hivyo katika utekelezaji wa majukumu

yao wanakumbushwa kuzingatia sheria, kanuni taratibu na maelekezo ya Tume.

Ndugu Wananchi;

Kwa kumalizia, Tume inatoa rai kwa wapiga kura Jimbo la Konde na Jimbo la Ushetu pamoja wapiga kura katika Kata tatu zinazohusika na uchaguzi huu mdogo, kujitokeza kwa wingi kwenye vituo vya kupigia kura hapo kesho, ili kuwachagua viongozi wanaowataka.

KUMBUKA KURA YAKO NI SAUTI YAKO,

NENDA UKAPIGE KURA

Jaji (R) Semistocles S. Kaijage

MWENYEKITI

TUME YA TAIFA YA UCHAGUZI